

WAT ALS ...

de toekomst je
startpunt is voor een
bovenlokaal project?

Helena Vanommeslaeghe (IGS Viersprong) en Hanne Bonkoffsky (IGS Dijk92) streven allebei naar een bloeiend bovenlokaal cultureel landschap. Viersprong wil naast erfgoed een nieuwe cultuurpijler uitbouwen in een nieuw samengestelde regio ten oosten van Gent. Dijk92 richt zich op het uitbreiden van haar werking en het versterken van de samenwerking tussen de 14 gemeenten in de Denderregio, conform het Regiodecreet.

“Ons project gaat niet om structuren opbouwen, maar om hoe we het best kunnen inspelen op de culturele noden van morgen.”

— Helena Vanommeslaeghe (IGS Viersprong)

De toekomst geven ze de komende 2 jaar vorm. Een (afzonderlijk) bovenlokaal project geldt als leidraad en toont hen de weg naar morgen.

Hoe draagt jouw bovenlokaal project bij aan een duurzame culturele samenwerking tussen gemeenten?

Hanne (Dijk92): “Het bovenlokaal project Denderstroom (ingediend door CC Belgica) biedt ons de kans om samen te experimenteren en elkaar beter te leren kennen. Niet al onze gemeenten delen een verleden van samenwerken met elkaar. Daarom is het belangrijk om in eerste instantie die samenwerking en het vertrouwen in elkaar te stimuleren. Dat gaan we doen via 3 proeftuinen, bestaande uit: de organisatie van denkdagen, het uitbouwen van een regionaal muziekfestival onder de noemer Oesters in een sausje van Cara en de uitwerking van een Eigen Lof Route, waarbij we een kunstwerk laten reizen doorheen de hele regio.”

Helena (Viersprong): “Het is waardevol dat we via een bovenlokaal project lokale noden kunnen aanpakken. Daarom zetten we tijdens Van cultuurdroom naar cultuurstroom een visietraject op, gekoppeld aan 3 proeftuinen rond bibliotheeksamenwerking, cultuurparticipatie en UitPAS, en cultuurcommunicatie. Deze concrete proeftuinen geven ons een beter inzicht in de meerwaarde van de samenwerking. Zo kunnen we bepalen welke aspecten structureel ingebed kunnen worden en welke projectmatig blijven.”

Hanne: “Dankzij onze proeftuinen kunnen we de ideale potgrond creëren, waaruit de mooiste bloemen kunnen groeien. Wat uit deze projecten voortkomt, kunnen we later structureren en omvormen tot een duurzame

samenwerking. Maar eerst zorgen we voor een sterke voedingsbodem door samen te zitten, elkaars gemeentelijke identiteit, sterktes en zwaktes te leren kennen, en vooral samen te groeien.”

Helena: “Je door de juiste mensen laten omringen is hierbij zeer belangrijk, net als politiek draagvlak hebben. Zij maken en betalen immers het beleid. Een bovenlokaal project helpt daarbij, omdat je voor het projectdossier alles vooraf hebt doorgesproken. Iedereen heeft een handtekening gezet. De neuzen staan van bij de start in dezelfde richting.”

Hoe geef je een culturele invulling aan een traject dat vooral draait om coördinatie en structuur?

Helena: “Onze finaliteit is een culturele nood opvangen, waarbij het coördineren en structureren eerder een middel is dan een doel. Zo werken onze bibliotheken onderling nog niet samen, zit de UitPAS versnipperd in verschillende regio's en is er binnen de regio nog geen afstemming qua cultuurcommunicatie, -programmatie of ticketingsystemen. Daarom willen we via dit project de mogelijkheden onderzoeken.

Eigenlijk gaat het hier in wezen niet over het opbouwen van een structuur, maar over hoe we in onze regio het best kunnen tegemoetkomen aan de culturele noden die er zijn. Op dit moment vertaalt zich dat in veel overleggen met elkaar. Zo kunnen we kijken waar onze gemene delers liggen.”

Hanne: “Ons project is gestart vanuit de vraag: Wat maakt de Denderstreek uniek? We willen een positief Dendergevoel creëren. In de volksmond wordt onze Denderregio

“De subsidie biedt de ruimte om te experimenteren. Waar lokale besturen zich vaak op de finale structuur richten, kunnen wij nu eerst de inhoud verkennen.”

— Hanne Bonkoffsky (IGS Dijk92)

immers vaak onterecht teruggebracht tot bier en marginaliteit. Cultuur speelt een sleutelrol in het veranderen van die perceptie. We zetten culturele initiatieven op die niet alleen samenwerking bevorderen, maar ook bijdragen aan een positieve identiteit voor de regio.

Voor de Eigen Lof Route laten we kunstenaars een reizend kunstwerk maken dat we van gemeente naar gemeente verplaatsen. Dit brengt niet alleen kunst dicht bij de mensen, maar creëert ook overlegmomenten waarin betrokkenen elkaar leren kennen en nieuwe samenwerkingsvormen verkennen. Door samen kunstenaars te zoeken en een transportroute uit te stippelen, groeit niet alleen de culturele dynamiek, maar verkleinen we ook letterlijk en figuurlijk de afstand tussen onze gemeenten.”

Welke stappen zou je zonder projectsubsidies niet kunnen zetten?

Helena: “Doordat dit project concreet vastligt en bijkomende middelen genereert, is het veel meer dan een intentieverklaring om ‘eens meer samen te werken’. Er ligt een duidelijk engagement, met afspraken en een timing. Dat voorkomt dat de samenwerking verzandt tussen andere prioriteiten.

Bovendien maken de projectmiddelen alles haalbaar. Ze zorgen niet alleen voor

structuur en regelmaat in overleg, maar ook voor personeelsmiddelen die nodig zijn om alles te coördineren. Onze gemeenten hebben zelf aangegeven dat ze die coördinerende taak niet kunnen dragen, en niet over expertise in intergemeentelijk samenwerken beschikken. Dankzij de subsidie kunnen we deze samenwerking dus écht in de praktijk brengen.”

Hanne: “Onze externe blik werkt ook verfrissend, want je bent nergens betrokken partij. Dat maakt het mogelijk om onbevangen naar elke situatie te kijken. Uit elk contact kan je ook goede praktijken meenemen die het groter plaatje kunnen dienen.

Bovenlokaal samenwerken voelt voor mij als een groeiende vriendengroep: je krijgt er fijne collega's bij, leert van elkaars ervaringen en kan samen dingen realiseren die je alleen nooit zou kunnen. De subsidie biedt de ruimte om te experimenteren. Waar lokale besturen zich vaak op de finale structuur richten, kunnen wij nu eerst de inhoud verkennen.” /

→ www.dijk92.be
→ www.erfgoedviersprong.be

Sinds 2019 erkende de Vlaamse Overheid 19 IGS'en met een bovenlokale cultuurwerking. Hoe ze werken, lees je hier.